

res lapides inventos cum dicta epigraphe: **FABIANA CO-**
HORS VINDOBON. MUN.

Subinde **GRATIANI**, vel **HONORII** saltem, & **THEO-**
DOSII Junioris tempore, lapso **CARNUNTO VINDO-**
BONA Classiariæ Urbis honorem indepta est circa
annum Christi 427. Ita testatur *Notitia dignitatum Im-*
perii apud **LABBEUM** Sect. 58. *Præfectus Classis Histri-*
cæ Carnunto, sive Vindomanæ a Carnunto translata.

C A P U T III.

De Nomine Urbis Viennensis.

Urbem hanc non ab **HENETIS**, seu **VENETIS**, ut
FUHRMANNO placet; sed a **VINDIS**, seu antiquis **VE-**
NEDIS, hac transeuntibus, & aliquanto tempore sedem
isthic figentibus, **VINDOBONAM**, vel **VENDO-**
BONAM dictam esse recte docet **CALLESIVS** Ann. Bab.
P. I. p. 39. complures siquidem **VINDOS**, ante ulti-
mos Slavicæ Gentis per has terras sparsos fuisse liquet
ex vocabulis priscae ætatis: **VINDELICIA**, **VINDONISSA**
VINDOMAGI, **VENDI**, **VENDUM**, **AVENDONE**, **VEN-**
NONES &c.

Notit. Vindob.

B

An-

Antiqui hi VINDI magis Germanis, quam Slavis adnumerandi sunt, eo, quod Rhætis, Tauriscis, Helvetis vicini, aut permixti vixerint. Imo scribit TACITUS L. de Mor. German. C. 46. de primis VENEDIS Sarmatiæ vicinis: *Hi tamen inter Germanos potius referuntur; quia & domos figunt, & pedum usu, ac pernicitate gaudent, quæ omnia diversa Sarmatis sunt, in plaustro, equoque viventibus.*

Dicta est autem urbs nostra VINDOBONA, non a VINDONE anne, ignobili quippe, & incerti nominis rivo. Et, si a fluviis, vel rivis vicinis urbes omnes nomen hausere, torrentem hunc etiam Favium prius nuncupatum oportuit, quam urbs FAVIANÆ nomen tulerit: ut recte observat CALLESIVS.

Neque dicta est VINDOBONA a voce antiqua *bonn*, quæ Celtica, seu veteri Gallorum lingua limitem seu terminum significet, ut docet HADRIANUS VALESIUS: nam VINDOBONA non VINDOBONNA apud auctores vetustissimos legitur, & ante M. AURELIUM VIENNA terminus VINIDORUM non erat, ut constat ex locis supra adductis. VINDI autem illi, seu SLAVI, qui deinde in STYRIA, & CARINTHIA confederunt, tardius huc advenere, nempe circa annum Christi 548., vel omnino 620. CHROBATI vero, qui vicinam AUSTRIÆ plagam GINSIUM fere usque incolunt,

lon-

longe tardius innotuere, nempe circa annum 1479, quo metu Turcarum acti, ex vicinia BOSNIÆ se ad has partes transfulere; unde olim *Die Bosner Chroboten* dictos constat, ex quo dein vulgus detorsit: *Wasser-Chroboten*. Ita ex erudito ruricola KOLLINOVICISIO me edocuit GEORGIUS PRAY S. J. Hungariæ scriptor non incelebris.

WACHTERUS in Glossario suo voci *bonn*, vel *bann*, non termini, vel limitis; sed districtus cujusdam notionem tribuit. Neque tamen a voce *bonn*, *bann*, *boind*, quæ districtum Germanis indicant; neque a voce *Wohne* habitationem, neque a voce *bahn* viam denotante VINDOBONA nuncupata est: voces quippe Germanicas Romani ad locorum denominationes non adhibuere: sed dicta est a VINIDIS incolis, & bona pro castris statione, sicut Arrabona, Rhætobona, Juliobona, Augustobona: Unde CLUVERIUS nude *Vindoniana*, nempe castra, pro VINDOBONA, ponit. VINIDI ipsi locum hunc WIDEN compellarint; simili quippe nomine hodieque a Slavis, Polonis, Bohemis VIENNA nuncupatur, & vestigium in vicino suburbio remanet: A Slavis dicitur *Wigen*, a Polonis *Wieden*, a Bohemis *Wyden*.

Ex dictis elucet, *Vindobonam*, non *Vindobonnam*, scribendum esse; uti etiam in Itinerario ANTONINI, Tabulis Peutingerianis, antiquis Authoribus VINDOBO-

NA cum simplici *n* legitur. Eadem de causa cum melioribus Authoribus VINDOBONAM præ VENDOBONAM scribendum censeo.

Urbs quidem nostra in Notitia dignitatum Imperii etiam *Vindomanæ*, & a JORNANDEZ *Vindominæ* nomine celebratur; sed nimirum corrupta jam, ut sequioribus sæculis assolet, nomenclatione. Quamvis enim VARRO doceat *bonum* ab antiquis *manum* dictum esse; non tamen adducar, ut credam, sæculo illo de antiquis Romanis vocibus cogitasse eos, qui aurei sæculi linguam jam amisere.

Perperam item *Ιελιόβονα* a PTOLEMÆO harum terrarum ignaro vocatur; præterquam enim quod alio loco *ουιλιόβονα* scribat, in majoris etiam momenti rebus, remotiorum maxime regionum errat PTOLEMÆUS, ut CLUVERIUS notat.

Minus veritati consentaneum est STRABONIS *Vendum* esse VIENNAM nostram: conficitur id ex supputatis distantis, quas refert Itinerarium ANTONINI. *Vendum* enim illud trecentis passuum millibus VINDOBONA distitum, prope METULUM, in hodierna MARCHIA WINDORUM, invenies.

Sed neque *Flavium*, vel *Flaviana* unquam VIENNA audit, & solo PHILIBERTI HUEBERI apographo, apud BERNARDUM PEZIUM in Codice diplomatico eum in errorem CALLESIUS inductus est, ut scriberet ab HEN-

RICO JASOMIRGOTT Monasterium Scotorum fundatum esse in territorio FLAVIÆ. Autographæ primæ fundationis a me inspectæ non sunt; eadem tamen, teste LAZIO apud ABERMANNUM l. I. p. 22. FAVIÆ nomen habent; apographum earum, & quidem vetustissimum, cæteraque omnia, cæsarea etiam manu firmata, FAVIÆ item nomen præferunt. Secundæ Ducis ejusdem literæ, & quidem autographæ, quibus prima fundatio confirmatur, datæ A^o 1161. diferte habent: In territorio FAVIÆ, id, quod egomet in iis legi, veniam perhumaniter faciente A. R. P. WOLFFGANGO OBERLEUTNER Monasterii hujus Priore, quo item teste in ejusdem Ducis literis datis Anno 1160. 1161. & 1170. nunquam FLAVIÆ, sed semper FAVIÆ nomen occurrit. Quis jam credat urbem nostram ab OTTONE FRISINGENSI, HENRICI Ducis fratre A^o 1146. *Favianis* dictam, mox ab ipso Duce annis 1160. 1161. & 1170. FAVIAM compellatam, anno duntaxat 1158. quo primæ fundationis literæ datæ sunt, FLAVIÆ nomen habuisse?

Non itaque PLINII FLAVIUM Vienna, sed FLAVIUM SOLVENSE in NORICO est, nempe SALFELD prope CLAGENFURTUM, ut ex cæteris, quæ per seriem enumerat, locis palam fit: non enim alia, quam NORICI Mediterranei loca recenset. Consentit MARCUS HANSIUS T. I. Germ. S. c. XIV. pag. 72. confirmat HARDUINUS in editione PLINII T. I. pag. 179. Nota 44.

Magis a vero abhorrens FUHRMANNI opinio est, ab aris Flaviis hic excitatis sub DOMITIANO Imp. FLAVII, vel FLAVIÆ nomen VIENNÆ adhæsisse. Si enim VIENNA ut FUHRMANNUS ipse existimat, prius VENDO-BONA dicta est; sub Domitiano autem FLAVIUM; qui factum, ut MOX iterum sub M. AURELIO VINDO-BONA audiret? Et vero Aræ Flaviæ non cis, sed trans Danubium, & ad ejus exortum locatæ erant.

Nec ÆNEÆ SYLVIO hac in re defero, qui Urbi nostræ FLAVIANÆ, vel FLAVIANI nomen tribuit, etsi hoc *ex vetustis Ducum privilegiis, vel Chirographis Austria Principum compertum se habere* dicat; is enim, vel potius amanuensis ejus in obsoletis vel mendosis scriptis pro *Faviana, Flaviana* legerit: ego certe *Flavii, Flavie, Flaviani, Flavianæ* nomen nusquam deprehendi, neque apud ÆNEAM ullum ex authenticis scriptis profertur, aut nominatur. AVENTINUS solus, in rebus nostratibus, maxime antiquioribus, apud me locum non obtinet.

VIENNÆ aliquando NORICI, vel NORACI nomen fuisse, assentirer; nisi nomen istud a Græcis Scriptoribus proderetur, parum gnaris horum locorum, & Norici vicinia insuper deceptis. Itaque parum hac in re tribuendum aut Græco scriptori apud SCHELLSTRATUM Tom. II. Antiq. Eccles. pag. 261. qui inquit: *Habet (Pannonia) civitates maximas, puta SIRMIMUM*

¶ NORICUM. Aut PROCOPIO de JUSTINIANO Imp. scribenti: *Longobardis cessit munitiones Pannoniæ, & civitatem Noricum.* Aut STEPHANO BYZANTINO dicenti: *Noricus urbs Pannoniæ.* Aut denique SUIDÆ de Epaphrodito referenti: *Noracum urbem Pannoniæ vidit.* Etenim *Noracum*, vel *Noricum* hoc *Noreja* civitas Norici est, Pannoniæ vicina, ferro & Chalybe nobilis, *Eisenäzt*, ut nonnulli autumant, dicta: sed malim ego cum CELLARIO & CLUVERIO NEOFORUM, NEUMARKT, hic intelligi, oppidum situm ad fines STYRIÆ & CARINTHIÆ, emporium olim nobile ferri & chalybis ex vicinis Muraviensibus, aliisque fodinis advectorum. Consentit SCHÖNLEBEN in *Appar. Carniolie Ant.* cap. 5. p. 157.

Reliqua nomina, quibus FUHRMANNUS *Viennam* donat, diversa pro diversitate Præfectorum, qui legionibus Romanis, vel cohortibus hic morantibus præfuerunt, vero similia non sunt: secus enim omnis locus, qui stationem Romanis militibus longiori tempore præbuit, mutatis legionibus, cohortibus, vel earundem Præfectis nomen mutasset: hoc vero quam inauditum!

Quæ ab aliis de antiquitate, vel nomine urbis nostræ memoriæ prodita sunt, confutatione non egent: HAGENUS enim in antiquis sectator fabularum, LAZIUS nimius antiquitatis amator est.